

Кућа у природи

House in a Natural Landscape

Павле Кнежевић, Факултет техничких наука, Нови Сад

Студијски програм – АРХИТЕКТУРА

Кратак садржај – Рад се бави пројектовањем куће у природи за породично становање, смештене у оквиру ски ризорта на Мајевици, као почетне тачке развоја новог насеља. Рад истражује природни контекст и културни идентитет простора, дефинише програмско-просторна решења и конструктивни систем, те кроз синтезу истраживачког и пројектантског дела формулише модел савремене куће која спаја природу, технологију и породични живот.

Кључне речи: кућа, природа, контекст

Abstract – This master's thesis explores the design of a house in nature intended for family living, situated within a ski resort on Majevisa, as an initial point for the development of a new settlement. It explores the natural context and cultural identity of the site, defines programmatic and spatial solutions as well as the structural system, and through the synthesis of research and design work formulates a model of a contemporary house that integrates nature, technology, and family life.

Keywords: house, natural, context

НАПОМЕНА: Овај рад проистекао је из мастер рада чији ментор је била др Јелена Атанацковић-Јеличић, ред. проф.

1. УВОД

Увод овог мастер рада поставља темељ за истраживање и пројектовање куће у природи на Мајевици, намењене породичном становању у оквиру ски ризорта. У њему се наглашава значај локације као природног и културног оквира, али и идеја да овај објекат представља почетак новог насељског концепта. Увод истиче циљеве рада – да се кроз анализу контекста, студије случаја и разраду архитектонских решења формулише модел куће који одговара савременим потребама породице, а истовремено поштује специфичности планинског окружења. На тај начин архитектура се поставља као симбол равнотеже између природе, културе и савременог начина живота.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТА И ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕО

Архитектонски пројекат куће у природи представља синтезу теоријског истраживања, просторне анализе и концептуалног обликовања стамбеног објекта у складу са савременим принципима одрживости, комфора и естетике. Она је замишљена као главна тачка развоја будућег планинског насеља, симбол новог начина становања у природном окружењу. Кућа није посматрана само као индивидуални објекат, већ као прототип који може да понуди модел за даље обликовање простора и стварање идентитета читавог подручја. У овом делу наглашена је двострука улога пројекта – да одговори на конкретне потребе породице и да истовремено постави темеље ширем архитектонском развоју у складу са природним и културним контекстом Мајевице. Циљеви мастер рада усмерени су на истраживање и обликовање куће у природи намењене породичном становању у оквиру ски ризорта на Мајевици. Рад има за циљ да кроз анализу контекста и историјских развоја архитектонских елемената, као и кроз разматрање савремених тенденција у градњи, формулише модел куће који одговара специфичностима планинског окружења. Посебна пажња посвећена је материјалима као носиоцима идентитета и атмосфере, отворима као посредницима између унутрашњег и спољашњег простора, као и функцијама и комуникацијама које дефинишу свакодневни живот у кући. Истраживање је показало да избор материјала није само техничко питање, већ и културни знак. Од малих отвора у масивним зидовима до великих застакљених површина у савременој архитектури, прозори су постепено постали посредници између унутрашњег и спољашњег простора, носиоци светлости и симболи отворености. Њихова еволуција показује како је архитектура кроз историју прелазила од затворених и заштићених форми ка транспарентним и динамичним решењима. Кућа је у овој фази посматрана као прототип, модел који кроз своју структуру и организацију простора поставља основу за даљи развој породичног становања. Појава лука је кроз векове представљала један од најзначајнијих конструктивних и обликовних елемената, омогућивши архитектури да превазиђе ограничења масивних зидова и отвори простор ка светлости и новим димензијама. Његов развој од једноставних каменних форми до сложених готичких и ренесансних решења означио је преломне тренутке у

историји градње. Појава скелетног система у модерној епохи донела је нову слободу обликовања, јер је конструкција постала оквир који носи објекат. Овај прелаз са масивног ка лаганом и транспарентном систему означио је почетак савремене архитектуре, у којој конструкција и простор делују као јединствена целина. Савремени начин развоја архитектонских објеката је представљен кроз неколико кључних аспеката. Материјали се посматрају као носиоци идентитета и атмосфере, али и као фактори који одређују трајност и естетику објекта. Енергетска ефикасност истакнута је као један од основних захтева савремене градње, где кућа постаје одговорна према окружењу и рационално користи ресурсе. Приватност је наглашена као важан елемент породичног становања, кроз просторну организацију која омогућава равнотежу између заједничког и индивидуалног живота. Паметне технологије у архитектури приказане су као нови слој функционалности, који омогућавају већу контролу, комфор и сигурност, али и интеграцију куће у савремени технолошки контекст. На овај начин савремени развој објеката показује како архитектура данас није само конструкција и простор, већ и систем који повезује материјалност, енергетику, технологију и друштвене потребе. Самим тим, све су ово повезани чиниоци и делови слагалице било ког пројекта.

3. СТУДИЈЕ СЛУЧАЈА

У оквиру мастер рада издвојене су три студије случаја које представљају различите приступе архитектури куће и простора у природи. Оне су одабране како би показале континуитет (непроменљивост упркос времену и годинама) од праисторијских до савремених интервенција, као и разноврсност културних и технолошких одговора на питање становања и идентитета места.

3.1. „Therme Vals“ архитекте Питера Цумтора

Пројекат Питера Цумтора у Валу представља пример савремене архитектуре која се дубоко ослања на материјалност и топографију. Камен из локалног каменолома постаје основни градивни елемент, чиме се објекат укоренењује у пејзаж и добија снажан идентитет. Простор је организован као секвенца доживљаја – светло и сенка, вода и камен – што показује како архитектура може бити истовремено јединствена и поетска. „Therme Vals“ је студија случаја која наглашава значај материјала као носиоца атмосфере и културног контекста, али и пример енергетске рационалности кроз масивност и термалну стабилност.

3.2. Ејмс кућа у Лос Анђелесу

Кућа Чарлса и Реј Ејмс у Лос Анђелесу представља један од најзначајнијих примера модерне архитектуре у другој половини XX века. Она показује како индустријски материјали – челик, стакло, фабрички панели – могу бити интегрисани у породичну кућу која је истовремено функционална и топла. Просторна организација је отворена, са великим застакљеним површинама које повезују унутрашњост са природом,

док је приватност решена кроз пажљиво позиционирање и ритам фасадних елемената. Ејмс кућа је студија случаја која показује како савремене технологије и индустријски приступ могу створити нови модел становања, уравнотежујући комфор, транспарентност и културни идентитет.

3.3. Цермат у Швајцарским Алпима

Цермат је пример континуитета одрживости између раних историјских епоха и савремене архитектуре. У старом језгру села сачуване су дрвене куће и амбари који сведоче о традицији планинског живота, док савремени хотели и апартманске куће реинтерпретирају исти материјални језик кроз бетон, камен и дрво. Савремени пројекти уводе застакљене површине и нове енергетске системе, али задржавају дисциплину у висинама и пропорцијама, чиме се гради јединство историје и савремености. Цермат показује како идентитет места може бити очуван и развијан кроз материјал, план и пресек, а не кроз реторику.

4. ОПИС ПРОЈЕКТА

Пројекат куће у природи настаје као одговор на савремене потребе становања у планинском окружењу, али истовремено и као трагање за новим идентитетом простора. У времену када архитектура често губи контакт са својим контекстом, овај пројекат тежи да покаже како кућа може постати више од функционалне структуре – она може бити симбол, знак и просторни посредник између човека и природе.

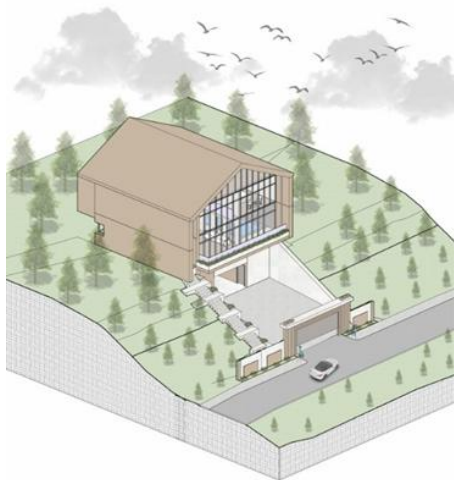
4.1. Пројектни задатак

Кућа у природи на Мајевици настала је као лична иницијатива инвеститора са дугим искуством у грађевинарству и производњи намештаја. Његова намера била је да себи обезбеди савремену викендицу – простор за мир и одмор, али и објекат који носи снагу савремене архитектуре. Локација на узвишењу са погледом на Бијелину постала је главни мотив пројекта. Терен под нагибом условио је каскадну организацију куће, која се органски уклапа у пејзаж и омогућава сваком нивоу специфичан однос према околини. Задатак је двострук: створити интиман и топао простор за инвеститора, али и пример савременог грађења у планинском окружењу, који својим положајем и архитектонским изразом може постати препознатљив симбол ширег контекста. На слици 1 приказа је изометрија објекта на којој се могу јасно видети однос терена и контекста са објектом.

4.2. Анализа локације

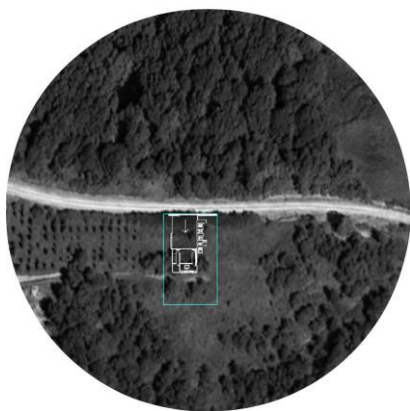
Кућа је позиционирана на планини Мајевици, око три километра од магистралног пута, у зони која ће ускоро постати главна комуникација због изградње централног ски-ризорта. Парцела на узвишењу омогућава панорамски поглед на Бијелину и равничарске пределе, док нагиб терена условљава каскадну организацију објекта. Површина од приближно 1000 m² пружа довољну флексибилност за постављање куће и пратећих садржаја, уз очување природне структуре терена. Шири контекст карактерише богата шумска вегетација и мала

насељеност, што пројекту даје потенцијал да постане иницијална тачка новог насељског оквира. Клима је умерено-континентална са планинским карактеристикама: снежне зиме и свежа лета условљавају оријентацију куће, дизајн крова и избор материјала.

Слика 1. Изометрија објекта

У непосредној близини већ се развија инфраструктура ски-центра, што кући даје додатну вредност – она постаје не само приватни простор за мир и одмор, већ и објекат унутар будућег туристичког језгра Мајевице. На слици 2 је приказа ужа ситуација локације и контекста објекта у односу на исту.

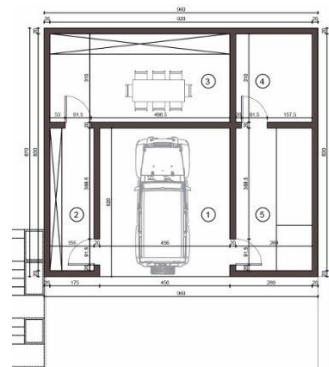

Слика 2. Ужа ситуација

4.3. Програмско-просторно решење

Кућа на Мајевици заснована на принципу да одговори на захтеван терен на адекватан начин. Објекат се каскадно уздиже уз падину, тако да свака етажа има свој однос према пејзажу и светлу. Најнижи део је темељ и улаз у гаражу са додатним садржајима, у средњем нивоу се налази ткз. дневна зона са рекреативним садржајем (базен), док је највиши део намењен ноћној и радној зони. На основу скелетног система куће, просторна организација је доста слободна и отворена што омогућује различите трансформације и намене по жељи корисника у простору. На сликама 3 и 4 су приказе основе куће. Битну улогу играју и степенице, које нису само функционална вертикална комуникација, већ постају

главни архитектонски мотив које воде корисника до главног улаза у кућу и постепено га уводи у панораму Мајевице. Форма куће је мирна и издужена, са масивним зидовима у доњем делу куће и постепеним отварањем кроз застакљене фасаде (прозоре) које уоквирују визуре ка Бијелини. Материјали – камен, дрво и стакло – граде равнотежу између снаге савремене архитектуре и тоpline природе, на тај начин кућа и двориште чине јединствену целину која спаја архитектуру и пејзаж.

Слика 3. Основа приземља куће

Слика 4. Основа првог и другог спрата куће

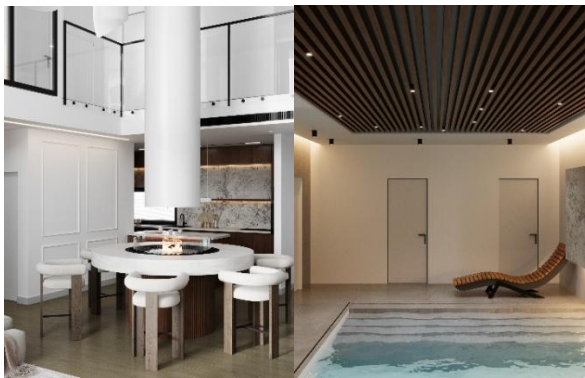
4.4. Конструкција објекта

Конструкција куће на Мајевици представља један од најзахтевнијих сегмената пројекта, условљен нагибом терена и програмским захтевима. Као што је већ једном наглашено, објекат је осмишљен као скелетни систем са носећим стубовима и армирано-бетонским плочама, што омогућава слободну организацију унутрашњих простора и концепт „ореп спрсе“ без сувишних преграда. Уздигнут на стубове, објекат делује лагано у односу на падину, док унутрашња комуникација остаје флуидна и непрекидна. Највећи конструктивни изазов био је интеграција плоче базена на врху објекта, која је делимично ослоњена на масивни приземни сокл, а делимично на највишу коту терена. Тај хибридни ослонац захтевао је пажљиво пројектовање ради спречавања слегања и контроле хидростатичких оптерећења. Темљење је решено степенасто, у складу са нагибом, уз потпорне зидове и темељне греде које стабилизују скелет у падини. Доњи делови куће обезбеђују масивну сигурност, док горњи нивои остају отворени и транспарентни. Целокупна конструкција је синтеза стабилности и слободе: кућа је чврсто укореењена у терен, али истовремено уздигнута и отворена ка панорами, што јој даје савремени карактер и мирну снагу у пејзажу.

4.5. Ентеријер

Ентеријер куће на Мајевици замишљен је као савремена и топла целина у којој доминира дрво као носилац атмосфере. Захваљујући жељама и инвеститоровом искуству у изради намештаја по мери, сваки елемент унутрашњости добија индивидуалну вредност и постаје део јединствене композиције материјала и текстура. Дрво је присутно у подовима, зидним облогама и намештају, чиме се унутрашњост директно повезује са шумским окружењем и природним контекстом. Концепт је минималистички, у духу Јапанди стила. Чисте линије и јасна геометрија комбинују се са топлином природних материјала. Камен и стакло додају контраст и софистицираност, док дрво уноси мекоћу и интимност. У том односу материјала и природности лежи идентитет ентеријера – он није преоптерећен детаљима, али сваки елемент има своју улогу у стварању атмосфере. Посебан акценат простора чине камин и базен – архетипски мотиви ватре и воде који симболизују равнотежу и снагу простора, уједно то су и идентитети простора. (приказано на слици 5). Галерија на другој етажи омогућава визуелну комуникацију између зона, па се дневни боравак доживљава као сценски простор унутар целине.

Ентеријер куће тако постаје продужетак њеног контекста: савремен, али укореван у материјале природе, модеран и „богат“ у атмосфери; функционалан, али истовремено доживљајан. С тога, тај утисак споља се и те како преноси и на унутрашњост просторија и даје један посебан осећај, он у себи спаја мир и репрезентативност, чинећи кућу не само простором за живот, већ и архитектонским изразом.

Слика 5. Визуелизација ентеријера – камин и базен

5. ЗАКЉУЧАК

Целокупан мастер рад о кући у природи на Мајевици показује да архитектура није само технички чин, већ културни и друштвени процес који обликује свакодневицу и оставља трагове у простору и времену. Кроз истраживање, студије случаја, анализу локације, програмско-просторна решења, конструкцију и ентеријер, рад је систематски приказао како један пројекат може постати симбол равнотеже између савремености и традиције, између човека и природе. На слици 6 је приказана визуелизација куће заједно са контекстом. Истраживачки део указао је на историјски

континуитет архитектонских трансформација, студије случаја су показале могућности савремене архитектуре у природном контексту, а анализа локације нагласила је да терен и шумски оквир нису препреке већ потенцијали. Просторна решења потврдила су да кућа може бити самосталан систем живота, конструкција је одговорила на највеће техничке изазове, а ентеријер је унео топлину и идентитет кроз дрво, камин и галерију.

Слика 6. Визуелизација куће - рендер

Закључак овог рада није само потврда изводљивости пројекта, већ и порука да архитектура има моћ да постане носилац идентитета и покретач развоја места. Кућа на Мајевици није схваћена као изолован објекат, већ као иницијална тачка новог насељског контекста – симбол равнотеже између приватног и јавног, савременог и традиционалног. Суштина рада лежи у идеји да архитектонски процес нема крај: он се наставља кроз време, културу и простор, као трајни дијалог будућих генерација са наслеђем. Кућа на Мајевици остаје оријентир тог дијалога – симбол једног тренутка и темељ за будућност која ће тек доћи.

6. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Кристијан Норберг-Шулц, „Егзистенција, простор и архитектура“, Грађевинска књига Београд, 2006.
- [2] <https://archeyes.com/peter-zumthors-therme-vals-sensory-architecture-in-an-alpine-retreat/> (приступљено у децембру 2025.)
- [2] <https://archeyes.com/the-eames-house-a-deep-dive-into-case-study-house-8/> (приступљено у децембру 2025.)
- [3] <https://www.matterhornchalets.com/2022/12/22/the-stadel-all-you-need-to-know-about-zermatts-historical-buildings/> (приступљено у децембру 2025.)

Кратка биографија:

Павле Кнежевић рођен је у месту Касиндо, општина Српска Илица 2000. год. Дипломирао је на Факултету техничких наука у Новом Саду 2023. год. Мастер рад на Факултету техничких наука из области Архитектура - архитектонско пројектовање одбранио је 2026.год.

Контакт:
pavleknezevic77@gmail.com